

Laboratorní příručka

Nabývá účinnosti dne

1. 10. 2024

	Zpracoval	Schválil
Jméno	MUDr. Markéta Trnková	Mgr. Ivan Fišer
Podpis		
Datum	15. 9. 2024	21. 9. 2024

Tištěný dokument bez podpisu schvalovatele znamená neřízený výtisk

OBSAH:

1. POSKYTOVANÉ SLUŽBY	3
2. PRACOVNÍ DOBA LABORATOŘE	3
3. IDENTIFIKACE PRIMÁRNÍHO VZORKU.....	3
3.1 POŽADAVKY NA VYPLNĚNÍ ŽÁDANKY	4
4. ZÁSADY PRO ODBĚR BIOPTICKÉHO VZORKU	4
4.1 VZORKY K HISTOLOGICKÉMU VYŠETŘENÍ	4
4.2 VZORKY K PEROPERAČNÍMU VYŠETŘENÍ	5
4.3 VZORKY S JINOU DOPORUČENOU FIXACÍ	5
6. ZÁSADY PRO ODBĚR VZORKU K CYTOLOGICKÉMU VYŠETŘENÍ	6
6.1 STĚRY	6
6.2 ASPIRACE TEKUTÉHO OBSAHU.....	6
6.3 ASPIRACE SOLIDNÍHO ÚTVARU	6
6.4 OTISKY (IMPRINT)	7
7. ZÁSADY PRO ODBĚR VZORKU DO TEKUTÉHO MÉDIA K VYŠETŘENÍ HPV, LBC a CINTEC	7
8. KONZULTAČNÍ VYŠETŘENÍ, DOVYŠETŘENÍ A PREDIKTIVNÍ PATOLOGIE	8
9. FLEXIBILNÍ ROZSAH AKREDITACE A JEHO ŘÍZENÍ	8
10. SMLUVNÍ LABORATOŘE	9
11. ÚHRADA PROVEDENÝCH VYŠETŘENÍ.....	9
12. VYDÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ	9
13. PODMÍNKY PRO PŘEPRAVU VZORKŮ.....	10
14. KRITÉRIA PRO ODMÍTNUTÍ VZORKU	10
15. ŘEŠENÍ STÍŽNOSTÍ	10

Unilabs Patology k. s., Laboratoř Praha, je nestátní histologická, cytologická, histochemická a molekulárně-genetická laboratoř, poskytující služby v celém spektru oboru patologie. Laboratoř je centrální laboratoř pro laboratoře patologie Unilabs Pathology k.s. a je organizačně začleněna do mezinárodní skupiny poskytovatelů laboratorních služeb Unilabs.

Pokud není výslovně uvedeno jinak, je Laboratoř v dále uvedených metodách vyšetřování akreditovaná podle normy pro zdravotnické laboratoře ČSN EN ISO 15189 pod číslem 8039. Informace o uplatněném flexibilním rozsahu viz kap. 10.

Platné Osvědčení o akreditaci včetně přílohy je k nahlédnutí na www.unilabs.cz. a www.cai.cz.

Tato příručka navazuje na 8. vydání Příručky pro odběr primárních vzorků, se změnou názvu v rámci sjednocování laboratorní dokumentace.

1. POSKYTOVANÉ SLUŽBY

Laboratoř přijímá tkáně a tekutiny odebírané klinickými lékaři k těmto vyšetřením:

- **Histologické vyšetření** - standardní, peroperační a statimové, v celém diagnostickém spektru nádorové i nenádorové patologie, k standardu patří posouzení celistvosti afekce v excizi, nádorový typing, grading, rating i staging dle aktuálního vydání WHO, MKN-O klasifikace, resp. AJCC, hodnocení dle platných mezinárodních klasifikací a doporučení SČP ČLS JEP.
- **Cytologické vyšetření** gynekologické i negynekologické cytologie.
- **Screening karcinomu hrdla děložního** (laboratoři byl udělen statut pro screening karcinomu hrdla děložního MZ ČR).
- **HPV typizace**
- **Histochemické vyšetření** biopsií zažívacího traktu.
- **Imunohistochemické vyšetření** - široké spektrum primárních protilátek k typizaci tumorů, PIF, hormonálního stavu i identifikaci bakteriálních a virových agens. *
- **Molekulární patologické** - PCR, In situ hybridizace - FISH, CISH, SISH. *
- **Další speciální vyšetření** - počítačová analýza obrazu.
- **Konzultační vyšetření** histologického a cytologického materiálu.
- **Prediktivní patologie** - laboratoř je referenční laboratoř pro prediktivní patologii.

* Seznamy protilátek a markerů s uplatněním flexibility jsou k dispozici v laboratoři na vyžádání.

2. PRACOVNÍ DOBA LABORATOŘE

Pondělí–pátek 7:00–18:30 hod.

V této době laboratoř přijímá vzorky, poskytuje telefonické informace o vyšetření a telefonické konzultace k vyšetřovaným případům.

3. IDENTIFIKACE PRIMÁRNÍHO VZORKU

Odebraný vzorek musí být jednoznačně identifikovatelný, tzn. s údajem o jménu pacienta, datu narození a odesílajícím zařízením a doplněným žádankou.

Laboratoř požaduje žádanku v jediném vyhotovení, kopii doporučujeme založit do Vaší dokumentace jako doklad o odeslaném vyšetření.

Žádanku je možné získat:

1. ve vašem ambulantním systému
2. stažením z internetu (viz dokumenty ke stažení)
3. na vyžádání zašleme tištěné formuláře
4. využít vlastní informační systém a vytvořit vlastní průvodní list (žádanku) ve formátu A5, ale pouze pokud obsahuje dále uvedené údaje.

3.1 POŽADAVKY NA VYPLNĚNÍ ŽÁDANKY

Žádanka musí být vyplněna čitelně a obsahovat tyto údaje:

1. Identifikaci pacienta:
  - jméno, příjmení, pohlaví
  - rok narození a rodné číslo (event. číslo pojištěnce) pacienta
  - příslušnost ke zdravotní pojišťovně, event. uvést, zda jde o samoplátce
  - jméno odesílajícího lékaře (žadatele o vyšetření), IČP a razítko zařízení, tel. kontakt pro hlášení statimového nebo neočekávaného nálezu.
2. Druh primárního vzorku, rozsah a lokalizace léze.
3. Soupis požadovaných vyšetření uveďte při tvorbě vlastní žádanky, u předtištěných formulářů je základní typ vyšetření uveden v záhlaví, doplňte tedy pouze další požadavky, např. statim, imunohistochemické vyšetření, markery molekulárně genetického vyšetření, počítačová analýza obrazu apod.
4. Klinické informace o pacientovi - stručná klinická diagnóza, doba trvání nemoci, předchozí léčba či vyšetření jinde (ozařování, cytostatika, pokud je známo i číslo biopsie z jiného pracoviště), u gynekologických vyšetření údaj o poslední menstruaci, u diagnostických nenádorových kožních biopsií je vhodný i popis nebo fotodokumentace dermatologa.
5. Datum a čas odběru vzorku.
6. Pro gynekologickou cytologii v rámci screeningu hrdla děložního, prosím, použijte žádanku doporučenou MZ ČR, která je dostupná v ambulantních systémech, nebo Vám na vyžádání zašleme. Vyplnění všech údajů této žádanky je nezbytné pro povinný sběr dat k centrálnímu vyhodnocování screeningového programu.

4. ZÁSADY PRO ODBĚR BIOPTICKÉHO VZORKU

Vzorky tkáně jsou rutinně zpracovány v Laboratoři po fixaci ve formolu. Pro některé metody vyšetření (peroperační vyšetření, histochemické vyšetření, PIF) a některé typy vzorků (jehlové biopsie ledviny, biopsie varlat apod) je nutné použít jinou preservaci tkáně než formol, resp. zpracovat vzorky nefixované.

4.1 VZORKY K HISTOLOGICKÉMU VYŠETŘENÍ

1. Vzorek musí být uložen do uzavřené nádoby (neprosakující) s dostatečným množstvím 10% pufrovaného formolu (tj. absolutní; na etiketě je označen jako 40% formaldehyd, ředit vodou 1:10). Výjimkou jsou biopsie varlat, kde doporučujeme jako nejvhodnější fixaci Bouinovým roztokem.
2. Velikost nádoby musí odpovídat velikosti odebraného materiálu, vzorek musí být ponořen.
3. Nádobka s materiálem musí být označena ve shodě se žádankou - jménem pacienta, rodným číslem nebo rokem narození a odesílajícím zařízením.
4. Vícečetné vzorky je nutné vkládat do samostatných nádobek, označených řadou písmen nebo čísel, s příslušnou legendou na žádance.
5. Excise či jehlové punkce (z prsu, prostaty) je nutné fixovat ihned po odběru, nejlépe položené na papírek nebo na molitanek v kazetce, ve které lze provádět i RTG vyšetření.

- Odchyłka od tohoto postupu - pozdní fixace, pokroucení či rozdrobení vzorku, může být příčinou nesprávných výsledků imunohistochemických metod a nízké výtěžnosti vzorku.
6. Resekáty střev, žaludku, žlučníky, zasílejte rozstřižené, v dostatečně velké nádobě.
  7. U vzorků, které vyžadují prostorovou orientaci (např. resekáty prsu, konizáty apod.), je vhodné použít založení stehů různé barvy či materiálu s patřičným popisem. Rádi se podělíme o zkušenosti v konkrétních případech.
  8. Vzorek ve fixačním roztoku je možné skladovat při pokojové teplotě, na místě k tomu určeném, až do odvozu. Při pokojové teplotě formol proniká do tkání a fixuje je rychleji než při skladování v lednici.
  9. Transport vzorků ve fixačním roztoku, v uzavřené nádobě, probíhá bez zvláštních bezpečnostních opatření a bez teplotních nároků.

UPOZORNĚNÍ NA MOŽNÉ PROBLÉMY:

nedostatečná fixace vzorku - nefixované tkáně podléhají autolýze anebo seschnutí a není je technicky možné zpracovat:

- vzorek musí být ve fixační tekutině ponořen, vkládejte proto zejména velké resekáty do nádoby s již nalitým formolem a poté dolijte formol tak, aby byl vzorek ponořen
- dbejte, aby nádobka byla dobře uzavřena a nemohlo dojít k vylití fixační tekutiny
- zkontrolujte, zda používáte čerstvý formol ve správném ředění (viz výše).

ztráta identifikace vzorku - snažíme se zpracovat vzorek, pokud je možné zjistit alespoň jeden z údajů: RČ, jméno, odesílatel - postupujeme standardním způsobem dle SOP - 12 Manipulace s primárním vzorkem nejisté identifikace, tzn., že naše administrativní pracovnice budou aktivně dohledávat ztracené údaje.

- štítek musí být nalepen na suchý podklad,
- polítko fixační tekutinou může vést k úplné ztrátě čitelnosti štítku.

4.2 VZORKY K PEROPERAČNÍMU VYŠETŘENÍ

1. O plánované peroperační biopsii předem informujte laboratoř.
2. Nativní nefixovaný vzorek vložte do označené, přiměřeně velké, uzavíratelné nádoby na tkaninu navlhčenou fyziologickým roztokem. V letních měsících je vhodné vzorek obalený tkaninou obklopit ledem.
3. Na vyplněnou žádanku je vhodné uvést přímý telefonický kontakt.
4. Vzorek s žádankou musí být urychleně transportován do laboratoře.
5. Doba zpracování vzorku v laboratoři včetně diagnózy trvá cca 20 minut.
6. Diagnózu sděluje patolog telefonicky odesílajícímu lékaři, při dodržení zásad ochrany osobních dat.

4.3 VZORKY S JINOU DOPORUČENOU FIXACÍ

Pro některá vyšetření - endoskopické vzorky tenkého střeva k vyšetření celiakie, kožní biopsie diagnostice puchýřnatých onemocnění PIF a jehlové biopsie ledviny - je nezbytné zaslat nativní vzorek, nebo použít jinou fixaci než formol.

Vzhledem k tomu, že se jedná o speciální vyšetření, doporučujeme před odběrem kontaktovat Laboratoř telefonicky nebo e-mailem cz.patologiepraha@unilabs.com a domluvit svoz a konkrétní detaily.

Endoskopické vzorky zaživacího traktu odebírané k histochemickému vyšetření vyžadují zvláštní postup při manipulaci a okamžité zmrazení. Transport do laboratoře je nutný nejdéle do 12 hodin po odběru.

Při zájmu o toto vyšetření proto doporučujeme obrátit se na naši laboratoř telefonicky (odd. histochemie - 255 775 270) a domluvit zaškolení sestry na Vašem pracovišti při prvním plánovaném odběru přímo naší laborantkou.

Kožní biopsie k přímému imunofluorescenčnímu vyšetření (PIF) je nutné dodat nefixované na vlhčeném mulu do 4 hod. od odběru nebo v Michelově roztoku, kde vzorek zůstává stabilní pro zpracování min. 5 dní.

Jehlové biopsie ledviny - nefixovaný vzorek na vlhkém mulu je nutné dodat do laboratoře do 4 hod. od odběru (telefonická domluva na svoz nutná) nebo v Michelově roztoku, kde vzorek zůstává stabilní pro zpracování 3 dny.

6. ZÁSADY PRO ODBĚR VZORKU K CYTOLOGICKÉMU VYŠETŘENÍ

K cytologickému vyšetření přijímáme skla s nátěry nebo tekutiny v uzavřených a označených nádobkách.

Materiál je získáván **stěrem** přístupných povrchových partií těla, zejména sliznic, nebo exkretů natřených přímo na podložní sklo, výplachem, resp. punkční **aspirací tekutin** z dutin (anatomických či vzniklých za patologických stavů, tj. cysty, burzy atd.), nebo **aspirací solidní tkáně** orgánu nebo patologického útvaru (punkce tenkou jehlou tzv. FNAB - štítná žláza, lymfatické uzliny, prs atd.). Další možností je tzv. **otisk**.

Pro cytologii moči a plic doporučujeme využít odběrovou sadu pro LBC moči, resp. plic. Odběrovou sadu a návod zasíláme na vyžádání.

6.1 STĚRY

- Čerstvě provedený stěr na nezaměnitelně označeném podložním skle fixujte ponořením do lihobenzinu nebo fixačním sprejem.
- Ke značení užíjte vlastní pořadové číslo, které na sklo napište tužkou, a současně toto číslo uveďte do žádanky. V případě že používáte předtištěná skla, která jsou značena Vámi zvolenou číselnou řadou a znaky, je nutné na žádanku správně uvést toto označení skla.
- Ke skladování a transportu použijte speciální krabice, které Vám dodáme.
- Vzorky nekladou zvláštní nároky na prostředí, ve kterém jsou skladovány do doby svozu.

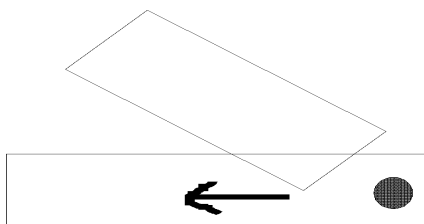
6.2 ASPIRACE TEKUTÉHO OBSAHU

- Získanou tekutinu natřete přímo na 3-4 skla (metodika - viz obrázek). Nefixujte, nechte zaschnout. U nekrotického obsahu je vhodný další pokus o odběr z „okraje“ nekrózy.
- Výplachy - laváže dutiny břišní, BAL, kloubní výpotky apod. - tekutinu nefixujte a do doby svozu do laboratoře skladujte v uzavřené nádobě v lednici při teplotě 2 - 8°C. Tekutinu je nutné zpracovat nejlépe do 24 hod., nejvýše do 48 hod.
- Aspirát s větší příměsí erytrocytů bývá s největší pravděpodobností nedignostický.
- Purulentní obsah zašlete současně na mikrobiologickou kultivaci.

6.3 ASPIRACE SOLIDNÍHO ÚTVARU

- V odběrové stříkačce může být 0,1-0,2 ml citrát fosfátového pufru (pH ± 7,2)
- Aspirát kápněte na označené sklíčko a udělejte nátěr
- Nátěr nefixujte, nechte zaschnout.

- Skladujte a transportujte v námi dodané speciální krabici.
- Případné drobné drtky vstříkněte do nádobky s fixační tekutinou - 10% formolem (na požádání dodáme) ke zhotovení cytobloku.

Obr. 1.: kapka aspirátu na okraj sklíčka (označeného číslem, jménem aj.). Dalším čistým sklíčkem „natáhneme“ a necháme zaschnout

- Detailní informace ke zvýšení efektivity odběru štítné žlázy zašleme na vyžádání.

6.4 OTISKY (IMPRINT)

- Metoda je vhodná pouze pro peroperační vyšetření např. suspektních lymfatických uzlin s metastatickým postižením a po dohodě s Laboratoří.
- Excidovanou tkáň ihned po vynětí rozřízněte a řeznou plochu okamžitě otiskněte na podložní sklo („razítko“).
- Sklo s otiskem ihned, tj. vlhké, vnořte na 30 min do 70 % alkoholu (běžný benzinalkohol je 96 % - tj. k 70 ml 96 % alkoholu dodejte 30 ml vody).
- Nechte zaschnout a skladujte jako viz výše.

UPOZORNĚNÍ NA MOŽNÉ PROBLÉMY PŘI ODBĚRU PRO CYTOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ:

suboptimální odběr: optimální stěr pro gynekologickou cytologii má obsahovat jak exocervikální, tak endocervikální epitelie (TZ):

- hodnocení je limitované např. množstvím krve, odběrem při floridním zánětu, nebo i nedostatečným odběrem, kdy se získá málo hodnotitelných buněk.
- používáním osvěžovačů vzduchu v místnosti při odběru vzorků gynekologické cytologie může dojít k nevratným artefaktům, vzorek nelze hodnotit.

vadná fixace:

- sklo se stěrem je nutné ponořit hned do alkoholu - zaschnutím stěru před fixací dochází k nenapravitelným artefaktům, vzorek nelze hodnotit.
- použití fixačního spreje podle návodu - při prudkém postřiku z velmi malé vzdálenosti dochází k „odfouknutí“ buněk.

jiné artefakty a kontaminace:

- může vzniknout při použití skel znečištěných jinými chemickými látkami používanými v ordinaci (dezinfekce apod.) a prachem - skla skladujte v uzavřené krabici.

7. ZÁSADY PRO ODBĚR VZORKU DO TEKUTÉHO MÉDIA K VYŠETŘENÍ HPV, LBC a CINTEC

- Pro odběr použijte vždy k tomu určenou odběrovou nádobku - gynekologická cytologie, HPV, moč.
- Vždy zkontrolujte expiraci na odběrové lahvičce. Lahvička nesmí být použita po uplynutí doby expirace.
- Zapište identifikační údaje pacienta (jméno a rodné číslo) na lahvičku.
- Při vyšetření gynekologické cytologie odeberte adekvátní vzorek z cervixu pomocí odběrového kartáčku. Vložte centrální štětinky kartáčku do endocervikálního kanálu dostatečně hluboko, aby se kratší štětinky zcela dotýkaly ektocervixu. Jemně zatlačte a otáčejte kartáček pětkrát o 360° ve směru hodinových ručiček.

- Opláchněte kartáček v dodané odběrovce ihned po odběru vzorku zatlačením na dno lahvičky 10× tak, aby se štětinky oddělily od sebe. Nakonec intenzivně zakružte kartáčkem pro další uvolnění materiálu. Odběrový kartáček zlikvidujte.
- Dotáhněte víčko.
- Vložte lahvičku a žádanku do přepravní obálky a odevzdejte do laboratoře.
- Na žádanku zaškrtněte, o jaký typ vyšetření žádáte (jenom cytologie, jenom HPV, cytologie i HPV, cytologie moči).

Detailní instrukce odběru vzorku pro jednotlivá vyšetření Vám zašleme na vyžádání.

8. KONZULTAČNÍ VYŠETŘENÍ, DOVYŠETŘENÍ A PREDIKTIVNÍ PATOLOGIE

Konzultační vyšetření provádíme ze zaslanych parafinových bloků a skel s jednoznačnou identifikací, s žádankou s identifikačními údaji pacienta a odesílajícího lékaře.

Ze zaslanych bloků provádíme pouze vyžádané vyšetření, pokud náš diagnostik shledá nutnost dovyšetření jinou než vyžádanou metodou, bude o tom nejdříve informovat odesílajícího lékaře.

Pro zpracování konzultačních biopsií má laboratoř vypracovaný dokumentovaný standardní postup, zaslany materiál je řádně evidovaný a je vrácen odesílajícímu lékaři.

Vyšetření v rámci prediktivní patologie provádíme z našich archivovaných nebo zaslanych parafinových bloků, výsledek zasíláme pracovišti žádajícímu o vyšetření. Jedná-li se o naše bloky, je možné zaslat žádanku s náležitou identifikací e-mailem na adresu cz.patologiepraha@unilabs.com.

UPOZORNĚNÍ NA MOŽNÉ PROBLÉMY:

rozbití skel v listovní zásilce:

- skla je nutné zasílat v přepravních krabičkách, nejlépe utěsněná buničinou a zajištěná proti náhodnému otevření během transportu,
- v případě poškození zásilky informujeme okamžitě odesílajícího lékaře.

nereprezentativní vzorek:

- ke konzultaci je nutno zaslat reprezentativní materiál, s klinickými údaji a nejlépe s vlastním popisem či diagnostickou úvahou,
- značení více bloků musí být jednoznačně interpretovatelné s jasnou topografií.

9. FLEXIBILNÍ ROZSAH AKREDITACE A JEHO ŘÍZENÍ

Laboratoři byl přiznán flexibilní rozsah akreditace dle Přílohy č. 3 „Specifikace rozsahu akreditace zdravotnické laboratoře“.

Znamená to, že Laboratoř může v obdobích mezi pravidelnými audity ČIA doplňovat markery imunohistochemické a molekulárně genetické v rámci akreditované metody (flexibilita C), vyměnit přístroj, na kterém zpracovává vzorky při zachování shodné kvality výstupu (flexibilita B), a/nebo upravit postup jednotlivých metod (SOP) (flexibilita A).

Návrhy na uplatnění flexibility vycházejí z požadavků kliniků a potřeb technického a organizačního rozvoje pracoviště na základě nových poznatků v oboru.

Pro každou zaváděnou změnu v rámci flexibilního rozsahu je určena zodpovědná osoba a po stanoveném časovém odstupu po zavedení je změna vyhodnocena s hledem na splnění požadovaného cíle.

Procesy změny v rámci flexibility jsou řízeny Směrnicí pro uplatňování flexibilního rozsahu akreditace. Každá změna prochází validací, resp. verifikací, v případě změny SOP interním auditem, podle dokumentovaného postupu a je schválena vedoucím laboratoře. Výsledky u vyšetření se zaváděnou, ale ještě neschválenou změnou v rámci flexibility a stejně tak výsledky vyšetření, u kterých validace neproběhla úspěšně, nejsou vydávány s odkazem na akreditaci.

Seznam činností s uplatněním flexibility najdete na webových stránkách společnosti www.unilabs.cz pod názvem „Seznam činností v rámci flexibilního rozsahu akreditace“.

10. SMLUVNÍ LABORATOŘE

Pro vyšetření, která laboratoř neprovádí, ale která jsou nutná pro diagnostiku nebo pro zjištění prediktivních markerů, a zajištění druhého čtení v případě diagnostické nejistoty, využíváme smluvní laboratoře a konzultanty, jejichž seznam je dostupný na vyžádání.

Smluvní laboratoře i konzultanti jsou vybíráni podle dokumentovaného postupu a podléhají periodickému hodnocení.

11. ÚHRADA PROVEDENÝCH VYŠETŘENÍ

Bioptická vyšetření výkonů, hrazených ze zdravotního pojištění, u **pojištěných** pacientů účtujeme příslušné pojišťovně. Kódy účtovaných výkonů je možno na vaši písemnou žádost uvádět ve výsledku vyšetření.

Pro **samoplátce** účtujeme dle Ceníku pro samoplátce dostupném na www.unilabs.cz.

Pokud není uvedeno rodné číslo nebo příslušná pojišťovna, považujeme vyšetření za objednanou placenou službu a postupujeme podle Ceníku pro samoplátce.

12. VYDÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ

- Výsledky vyšetření jsou v obvyklých případech k dispozici do 7 dnů po doručení vzorku do laboratoře, statimová vyšetření do druhého dne. Písemný výsledek ve dvou exemplářích obdržíte v obálce s nejbližším svozem materiálu. Od řidičů naší dopravní služby vyžadujeme, aby si návštěvu u Vás nechali potvrdit razítkem zařízení.
- Výsledek je též možné distribuovat elektronicky ve formátu XML.
- V případě neočekávaného či život ohrožujícího nálezu informujeme odesílajícího lékaře okamžitě telefonicky, i když vyšetření není zasláno jako statimové.
- V případech, kdy se předpokládá zpoždění výsledku např. v důsledku použití speciálních metod, informujeme odesílající lékaře tzv. předběžným sdělením písemně nebo telefonicky.
- Otázky týkající se průběhu vyšetření či vysvětlení výsledků vyšetření poskytujeme odesílajícím lékařům telefonicky nebo e-mailem.
- Primární vzorky, pokud nebyly zpracovány v celém rozsahu, laboratoř skladuje ještě 10 dní po vydání výsledku. V této době je možné **žádat o doplňující vyšetření** z nepoužitého materiálu. Po uplynutí této doby je na základě písemné žádosti možnost event. dalšího vyšetření již zpracované tkáně, která se v podobě parafinových bloků skladuje po dobu 10 let.
- Při veškeré komunikaci s klinickými lékaři a ostatním zdravotnickým personálem naši zaměstnanci zachovávají důvěrnost sdělení a ochranu osobních dat pacienta. Při telefonické komunikaci ověřujeme identifikaci volajícího a požadujeme prokázání znalostí pacienta informacemi z žádanky. Výsledky sdělujeme pouze žadateli o vyšetření. Nikdy

neposkytujeme informace o zhoubné diagnóze telefonicky pacientovi, nemaligní nálezy sdělujeme pacientovi jen v mimořádných případech na žádost ošetřujícího lékaře. Osobní převzetí výsledku pacientem je možné po předložení OP a dokumentuje se podpisem na Protokol o převzetí.

- Veškerá komunikace s klinickými lékaři a pacienty je zaznamenávána u příslušného vyšetření v LIS.
- V rámci programu screeningu karcinomu děložního hrdla máme jako laboratoř povinnost sběru informací o následné péči patientek se suspektní cytologií. S výsledky Vám proto zasíláme tzv. Návratky histopatologického vyšetření s dotazem na výsledek histologického vyšetření. Prosíme o zasílání vyplněných návratek v co nejkratším termínu, nejlépe naší svozovou službou.

13. PODMÍNKY PRO PŘEPRAVU VZORKŮ

- Vzorky v uzavřených nádobkách ve fixačním roztoku a krabice se skly nevyžadují zvláštní podmínky na teplotu či rychlost transportu. Je však nezbytné zabezpečit nádoby proti vylití, což umožňují transportní přepravky, které dodáváme řidičům. Riziko rozbití skel prudkým nárazem je sníženo transportem skel v krabicích k tomu určených.
- Dojde-li přesto ke kontaminaci fixační tekutinou (10% formolem) omyjte postižené místo vodou a mýdlem, při vstříknutí do očí vypláchněte proudem vody.
- Vzorky nefixované vyžadují okamžitý transport do laboratoře, bez prodlení. Bezpečnost transportu a zachování kvality vzorku jsou zajištěny způsobem uložení vzorku v uzavřených nádobkách na klinickém pracovišti.
- Vzorky pro histochemické zpracování jsou transportovány v uzavřených termoskách, které zajišťují bezpečnost přepravy a nutnou stabilní teplotu vzorku.
- Žádanky ke vzorkům jsou transportovány v obálkách a deskách k tomu určených, ze kterých nesmí být vyjmuty až do doručení do laboratoře.
- O všech pravidlech transportu a zajištění ochrany osobních dat jsou všichni řidiči, kteří vzorky převážejí do laboratoře, pravidelně proškoleni na čtvrtletně konaných poradách logistiky.
- Pro evidenci přejímaných vzorků od klinika a jejich transport má společnost centrálně řízený dokumentovaný postup pro vlastní svozovou službu, s používáním plomb, fotodokumentace a řízením teplotního řetězce tam, kde je to nezbytné.

14. KRITÉRIA PRO ODMÍTNUTÍ VZORKU

Laboratoř odmítne přijetí vzorku:

- pro vyšetření, které neprovádí - viz Poskytované služby. Tyto vzorky vrátí přepravci, event. pokud se jedná o vyšetření poskytované laboratořemi Unilabs, je předá do příslušné laboratoře. Takový vzorek je zapsán do LIS.
- Laboratoř neprovádí pitvy plodů.
- Při nemožnosti identifikovat vzorek - vzorek bez žádanky a jakékoliv identifikace je po neúspěšném pokusu o dohledání odesílajícího lékaře likvidován po 2 měsících.

15. ŘEŠENÍ STÍŽNOSTÍ

Při řešení stížností a připomínek postupuje Laboratoř podle směrnice pro řešení podnětů, připomínek a stížností od klientů, která je jednotná pro celou společnost a podléhá revizi oddělení kvality Unilabs.

Klinické lékaře prosíme o zasílání připomínek a podnětů, které by vedly ke zlepšení našich služeb. Všemi se budeme zabývat.

Vaše vyjádření spokojenosti s našimi službami potěší všechny naše pracovníky.